

Dziś w numerze:

Podatek gruntowy.

Podstawy współpracy słowiańskiej.

Niemcy przyjęli do Światowej Federacji Zw. Zawodowych pomimo sprzeciwu Polski. Dod. „Z życia sportowego“.

SZTANDAR LUDU

PISMO POLSKIEJ PARTII ROBOTNICZEJ

Rok III Nr 161 (746)

LUBLIN
PONIEDZIAŁEK 16
CZERWIEC 1947
DZIŚ 6 STRON
CENA 3 ZŁ.

Zwiększenie konsumpcji i zlikwidowanie odłogów przewiduje tegoroczny plan inwestycyjny 110 miliardów na inwestycje w roku 1947

W dniu 14 bm. na wspólnym posiedzeniu Sejmowej Komisji Planu Gospodarczego i Komisji Skarbowo - Budżetowej pod przewodnictwem p. Ciesiaka (SL), pos. Rapaczyński (PPS) poinformował Komisję o wykonaniu planu inwestycyjnego w r. 1946 i zreferował plan inwestycyjny na r. 1947.

—Wykonanie planu za rok 1946

W pierwszym punkcie przemówienia poseł zaznacza, że plan inwestycyjny na rok 1946 został finansowo wykonany w 91,5%, a rzeczowo w 75,6%. Plan obejmował 38,2 miliarda zł. z kredytów skarbowych i bankowych, 2,2 miliarda zł. z funduszy własnych resortów i sektorów i 13,4 miliarda zł. z dostaw zagranicznych.

Na czoło wysunęły się inwestycje komunikacyjne. Odbudowano i uruchomiono 1982 km. toru 7750 mtr. bież. mostów prowizorycznych, 8316 mtr. bieżących mostów stałych. Ogólna kubatura odbudowanych budynków dworcowych, parowozowni, warsztatów, nastawni itp. wynosi przeszło 5900 mtr.³

Referując poszczególne działy komunikacji mówca podkreśla, że w dziedzinie dróg wodnych jeszcze trzeba będzie wieloletnich wysiłków inwestycyjnych, aby je doprowadzić do należytego stanu, niemniej wykonano w 100% odbudowę drogi Wis-

ła — Odra, w 90% — odbudowę północnych dróg wodnych, w 85% zamierzone prace na skanalizowanej Odrze i Kanale Gliwickim.

Omawiając inwestycje w dziedzinie przemysłu, mówca zwraca

specjalną uwagę na wzrost produkcji węgla kamiennego o 12,5%, produkcji wagonów o 293%, produkcji cementu o 91%. W zakresie rolnictwa wykonane melioracje przekraczają 100% planu. (D. c. na str. 2-giej)

Obrady plenum Komitetu Ogólnosłowiańskiego w Warszawie

W niedzielę, dnia 15 bm. rozpoczęły się w Warszawie obrady plenum Komitetu Ogólnosłowiańskiego.

Na obrady zjechały do Polski delegacje wszystkich kra-

jów słowiańskich. Wśród przybyłych delegatów są liczni znani uczeni i działacze na polu zbliżenia słowiańskiego.

Przewodniczący Ogólnosłowiańskiego Komitetu generał-

Ratyfikacja traktatu pokojowego z Włochami przez parlament francuski

PARYŻ (PAP). Zgromadzenie Narodowe ratyfikowało traktat pokojowy z Włochami. Za ratyfikacją traktatu padło 510 głosów. 81 deputowanych powstrzymało się od głosowa-

nia. 7 deputowanych usprawie dliwilo swą nieobecność. —

Wśród powstrzymujących się od głosowania byli deputowani z partii radykalnej i ze skrajnej prawicy. Abstynencja pewnej grupy radykałów była niespodzianką i była wyrazem ich osobistych zastrzeżeń wobec ministra Bidault. Partia radykalna ustosunkowuje się m. in. krytycznie do klauzuli traktatu, dotyczącej przyłączenia do Francji niewielkiego terytorium Tenda i Briga. Zdaniem radykałów, zmiana ta, nie dając Francji większych korzy-

ści, nastroja tylko nieprzychylnie opinię włoską.

Przemawiając przed głosowaniem, minister Bidault podkreślił, że Francja nie kieruje się w stosunku do Włoch chęcią odwetu. Jej wrogiem był włoski faszyzm, lecz nie naród włoski. Rewindykacje terytorialne Francji w stosunku do Włoch są minimalne.

Kończąc, minister Bidault oświadczył, że „Francja chce powrócić na drogę, którą niegdyś kroczyli wspólnie Francuzi i Włosi podczas pokoju wojny“.

„JAZDA NA WASZYNGTON“ Nowa demonstracja przeciwko ograniczeniu praw świata pracy w USA

NOWY JORK, (PAP). W ubiegłą środę Amerykańska Federacja Pracy (AFL) w Los Angeles powzięła uchwałę zorganizowania oryginalnej akcji protestacyjnej przeciwko nowemu ustawodawstwu o pracy.

Uchwała ta została w całej rozciągłości poparta przez miejscową radę Zw. Robotników Przemysłowych (CIO).

W wyniku tej akcji protestacyjnej kolumna samochodowa członków AFL i CIO pod kierownictwem sekretarza Centralnej Rady Robotniczej w Los Angeles Hary Lea opuściła Los Angeles w kierunku Waszyng-

tonu, gdzie w odległości 5 mil od stolicy wyznaczono punkt zborny. Przywódca AFL William Green i przywódca CIO Philip Murray wysłali depeszę do wszystkich lokalnych oddziałów obu organizacji, leżących na trasie kolumny, wzywając ich członków, by przyłączyli się do „jazdy na Waszyngton“.

Po wystartowaniu kolumny z Los Angeles nadeszła wiadomość, że druga również silna kolumna samochodowa została sformowana w San Francisco i podążyła ubiegłej nocy w tym samym kierunku

Przewiduje się, że zanim kolumna dotrze do Waszyngtonu, będzie ona liczyła wiele tysięcy samochodów.

Sekretarze AFL i CIO w Kalifornii stwierdzają, że robotnicy amerykańscy czują się zagrożeni zarówno ustawą antyrobotniczą Taft - Hartley, jak i kryzysem i bezrobociem. Rady obu tych organizacji w Los Angeles wezwały Greena i Murray'a do poważnego zastanowienia się nad ewentualnym proklamowaniem strajku generalnego, deklarując, że weźmie w nim udział 250 tys. członków AFL i 100 tys. członków CIO z Kalifornii.

KROK, który nie sprzyja dobrym stosunkom

Nota rządu polskiego do rządu brytyjskiego

WARSZAWA (PAP). Rząd polski wystosował do rządu brytyjskiego notę, w której czytamy między innymi:

„Jak wynika z komunikatu, którego treść została podana do wiadomości ambasady R. P. w Londynie przed jego opublikowaniem, Rząd Jego Królewskiej Mości postanowił:

a) wziąć oficjalny udział w

pogrzebie Władysława Raczkiewicza,

b) skierować oddział PKPR jako jednostkę wojskową, reprezentującą wszystkie rodzaje broni b. Polskich Sił Zbrojnych pod dowództwem brytyjskim dla dopełnienia honorów wojskowych na wspomnianym pogrzebie. Oddziałowi temu wydana została broń przez brytyjskie Ministerstwo Wojny“.

Nota polska stwierdza, że udział oficjalnych przedstawicieli rządu brytyjskiego w pogrzebie Raczkiewicza, delegowanie oddziału wojskowego PKPR do asysty w uroczystościach pogrzebowych, oraz sam fakt opublikowania specjalnego komunikatu — znajduje się w wyraźnej sprzeczności z dotychczasowymi oświadczeniami rządu brytyjskiego co do charakteru azylu, udzielonego członkom b. emigracyjnego rządu polskiego oraz co do charakteru PKPR.

Samoloty greckie atakują terytorium jugosłowiańskie

BELGRAD (PAP). Jak komunikuje wydział prasowy przy duim rady ministrów, w dniu 13 bm. 2 samoloty greckie przeleciały nad granicą grecko-jugosłowiańską na północ od wioski Nikolic w rejonie jeziora Dojran i ostrzelały z karabinów maszynowych jugosłowiański posterunek graniczny, zabijając komendanta posterunku oraz raniąc 2 żołnierzy. Ponadto w tychże okolicach na terytorium Jugosławii upadło 10 pocisków artyleryjskich.

11 miliardów dolarów potrzebują zniszczone kraje Europy na odbudowę

NOWY JORK (PAP). Omawiając projekty sekretarza stanu Marshalla w sprawie pomocy gospodarczej dla Europy, sekretarz generalny ONZ Trygve Lie wyraził opinię, że projekty te są bardzo pożyteczne i że ustaleniem planu odbudowy gospodarczej Europy zajmie się europejska komisja gospodarcza. Zdaniem Trygve Lie, przewidywania doradcy Departamentu Stanu, Cochena, że wykonanie planu pociągnie za sobą wydatki w wysokości 5 miliardów dolarów, nie są przesadzone. Trygve Lie przypomniał, że Albania, Austria, Czechosłowacja, Finlandia, Grecja, Węgry, Włochy, Polska i Jugosławia oceniły swe potrzeby na rok 1947 łącznie na 11 miliardów dolarów.

Referat delegata polskiego na słowiańskiej konferencji rolniczej

PRAGA (PAP). W czasie dalszych obrad konferencji rolniczej państw słowiańskich w Mariańskich Łaźniach delegat polski dr Czerniejewski wygłosił referat o gospodarce planowej w rolnictwie polskim. Komisja organizacyjna postanowiła utworzyć specjalny organ, który zająłby się sprawą przygotowania ogólnosłowiańskiej wystawy rolniczej w Pradze w roku 1948. Ponadto uchwalono rozpocząć starania w tym kierunku, aby we

wszystkich krajach słowiańskich założone zostały samodzielne akademie rolnicze na wzór istniejących już w Czechosłowacji i w ZSRR.

Groźba strajku marynarzy amerykańskich

WASZYNGTON (PAP). Przewodniczący CIO Murray oświadczył w piątek wieczorem, że prawdopodobnie wszyscy pracownicy zrzeszeni w związku zawodowym marynarzy robotników portowych w USA, przystąpią do strajku w niedzielę w nocy z chwilą wygaśnięcia dotychczasowych umów. Strajk obejmie 200 tysięcy pracowników.

PODATEK GRUNTOWY

Jak go się oblicza i jaka jest jego istota społeczna

(RAP). Do dawnego dekretu o podatku gruntowym rząd wniósł bardzo istotne zmiany, które Sejm zatwierdził olbrzymią większością. Podstawą obliczenia tego podatku jest przychód, który państwo ustaliło w sposób szacunkowy od każdego rodzaju gruntu. Podatek nie jest wymierzany mechanicznie: masz tyle a tyle ha w swojej gospodarce, płacisz więc taki a taki podatek. Ustawodawca wczuł się w indywidualny charakter każdej gospodarki. Grunt, gruntowi nie jest równy. Hektar ziemi, zajęty pod uprawę daje inny dochód, niż taki sam hektar, zajęty pod łąki, lasy lub jeziora. Ziemia jest więc podzielona na rodzaje gruntu i od każdego hektara w zależności od tego do jakiego rodzaju należy ustalony, jest jego przychód szacunkowy. Przychód ten zostanie przez liczonego na żyto, według cen ustalonych przez państwo dla każdego powiatu. Nieużytki zwolniono całkowicie od podatku.

Gromady chłopskie, które mają grunta słabe i najsłabsze zostały zaliczone do grupy gruntów ziemniaczano-żytnich. To jest grupy o najniższym dochodzie szacunkowym. W zależności od powiatu waha się ten dochód od 6 do 14 kwintali żyta z hektara.

Drugą kategorię stanowią grunta dobre i średnie. Jest to grupa zbożowo-hodowlana. Przychód od tych gruntów oszacowany został na 25 proc. ponad przychód z gruntów ziemniaczano-żytnich.

Wreszcie do trzeciej kategorii należą grunta bardzo dobre i najlepsze. Jest to grupa ogrodniczo-hodowlana. Przychód od nich wynosi najwyżej do 50 proc. więcej niż z gruntów ziemniaczano-żytnich.

Z łąk i pastwisk, zależnie od ich jakości, został oszacowany przychód na 3 do 21 kwintali żyta z jednego hektara. Z gruntów zajętych pod lasy przychód oszacowany jest na 1 kwintal żyta z każdego hektara lasu.

Przychód szacunkowy z hektara nie oznacza podatku. To jest podstawa do wymiaru podatku.

Gospodarz, który chce teraz obliczyć ile ma zapłacić podatku gruntowego winien przede wszystkim dokładnie wiedzieć ile hektarów ziemi wynosi całe jego gospodarstwo. Poza tym winien wiedzieć ile hektarów w jego gospodarce zajętych jest pod uprawę, a ile pod łąki, ile pod pastwiska, pod lasy itd. Tę ilość hektarów każdego rodzaju gruntu należy pomnożyć przez przychód szacunkowy każdego gruntu i wszystkie te sumy przychodowe dodać do siebie. Otrzymana ilość kwintali żyta oznaczać będzie całkowity przychód z danej gospodarstwa. Pomnożymy teraz ten przychód przez cenę żyta i wyrazimy go w pieniądzu.

Od tej sumy, jako od podstawy oblicza się podatek gruntowy. Robi się to w sposób następujący: przy przychodzie oszacowanym na 10 kwintali zboża rolnik płaci 4 proc.; przy przychodzie oszacowanym na 10-20 kwintali żyta — rolnik płaci 6 proc.; 20-30 kwintal — 8 proc.; 30-50 kwintali — 10 proc.; 50-100 kwintal — 12 proc.; 100-150 kwintal —

14 proc.; 150 i więcej kwintali żyta — 16 proc.

Dekret przewiduje szereg ulg. Korzystają z nich gospodarstwa zniszczone klęskami żywiołowymi, gospodarstwa należące do wdów lub do kobiet, których mężowie są w wojsku. Gospodarstwa, których gospodarze mają więcej niż 8 dzieci zostają całkowicie zwolnione z podatków.

Zasadniczą cechą dekretu jest progresywny charakter podatku gruntowego. To znaczy, że ten kto ma większe dochody z gospodarstwa, płaci więcej. I to jest słuszne. W ten bowiem sposób dekret broni niezamożnego gospodarza przed

nadmiernym opodatkowaniem, a obciąża bogacza wiejskiego.

Przedłużeniem dekretu jest uchwalona przez Sejm ustawa o nadzorze nad wymiarem i poborem podatku gruntowego. Ustawa przewiduje powołanie do życia Komisji Podatkowych. Komisje te składać się będą z chłopów — mieszkańców danej wsi. Będą one czuwały nad tym, aby podatek był sprawiedliwie wymierzony i aby bogacz wiejski nie ukrywał swoich prawdziwych dochodów. Rząd dał masom pracującym wsi potężną broń do ręki w walce ze szkodnikami gospodarczymi, spekulantami i

bogaczami wiejskimi. Tę broń chłopci muszą w pełni wykorzystać.

Dekret o podatku gruntowym oraz ustawa o społecznych poborcach podatkowych świadczą najwymowniej o tym, że rząd broni interesów niezamożnego gospodarza, czyli interesów podstawowych i najszerszych warstw chłopskich. PSL wystąpiło przeciwko dekretowi. PSL jeszcze jeden raz zdemaskowało się wobec chłopów, że stoi na straży interesów owych „5 procent spekulacyjnych pijawek“ na wsi, jak to powiedział poseł Drewnowski w Sejmie.

J. N.

Chwiejna sytuacja rządu de Gasperi

RZYM (PAP). Istniejący od dwóch tygodni nowy gabinet włoski przeszedł w piątek wieczorem pierwszą próbę, podczas głosowania nad wnioskiem o odrozdzenie dalszych dochodów w kwestii nadużyć przydziałowych. Wniosek ten został przyjęty a rząd uratowany tylko dzięki temu, że 100 deputowanych centrowych opuściło salę wstrzymując się od głosowania.

Od stanowiska tych deputowanych zależą dalsze losy rządu podczas głosowania w przyszłym tygodniu nad votum zaufania.

110 miliardów na inwestycje w roku 1947

(Dokończenie ze str. 1-ej)

Odbudowa konsumpcji

Tegoroczny plan inwestycyjny stanowi znaczny postęp w porównaniu z 1946 r. Przewiduje on większe nakłady przy mniejszym obciążeniu dochodu społecznego i realizuje tezę planu trzyletniego — odbudowę konsumpcji.

Przewiduje się uruchomienie 110 miliardów zł., w tym ze środków krajowych — 85,384 mld. zł., zaś ze środków zagranicznych — 21,015 mld. zł. Wreszcie plan dodatkowy wynosi 3,366 mld. zł.

Na środki zagraniczne składają się dostawy otrzymywane z UNRRA, import w ramach uzyskanych kredytów i dostawy reparacyjne, głównie obrabiarki z przyznanych Polsce fabryk po niemieckich.

Wydatki w dziedzinie oświaty, kultury, pracy i opieki społecznej wzrosły w porównaniu z rokiem ubiegłym przeszło trzykrotnie; 50% nakładów przeznaczono na odbudowę kluczowych gałęzi przemysłu: węglowego, energetycznego i hutniczego. W przemyśle metalowym specjalny nacisk położony został na rozbudowę taboru kolejowego, obrabiarek i maszyn.

Drugi dział planu inwestycyjnego, wymagający wielkich nakładów pieniędzy stanowi komunikacja, łączność i porty.

Likwidacja odlogów

Na odcinku rolnictwa, leśnictwa i rybołówstwa inwestycje wyniosą 13 mld. złotych, przy tym główny wysiłek będzie skierowany na likwidację odlogów.

Dużą pozycję w budżecie będzie stanowiło budownictwo, na odbudowę samej Warszawy przeznaczona się 24,7% ogólnej kwoty w ramach Min. Odbudowy. Na zagospodarowanie Ziemi Zachodnich wyszczególnia się 29 miliardów złotych.

W porównaniu z planami inwestycyjnymi innych państw, ustępujemy tylko Związkowi Radzieckiemu na odcinku przemysłu, Francji i Czechosłowacji na odcinku budownictwa mieszkaniowego i administracyjnego natomiast przewyższamy te państwa na odcinkach odbudowy komunikacji i w zakresie rolnictwa.

Dodatkowy plan inwestycyjny na sumę 3,3 miliardów zł. obejmuje naprawę zniszczonych powodziowych. Łącznie ogólna suma państwowego planu inwestycyjnego wynosi 88,8 mld. zł., zaś z dostawami zagranicznymi 109,8 mld. zł.

Niemcy przyjęci do Światowej Federacji Zw. Zaw. pomimo sprzeciwu Polski

PRAGA (PAP). Jak już donosiliśmy, tematem 3-go dnia obrad Naczelnej Rady Światowej Federacji Związków Zawodowych była sprawa przyjęcia do Federacji niemieckich związków zawodowych.

Wniosek w tej kwestii zgłosiła specjalna komisja Św. Federacji Związków Zawodowych, która w ciągu kilku ubiegłych miesięcy badała działalność organizacji zawodowych w Niemczech.

Przeciwko wnioskowi wy-

wiedzieli się delegaci polscy — Kuryłowicz i Witaszewski, którzy zwrócili uwagę na fakt, iż proces demokratyzacji Niemiec ma przebieg niezadawalający, i że w kraju tym uprawiana jest propaganda faszystowska, a naród niemiecki myśli jedynie o odwecie. Delegacja polska zaproponowała, by z rozstrzygnięciem tej kwestii wstrzymać się aż do chwili, gdy w Niemczech nastąpi konsolidacja stosunków gospodarczych i politycznych. Zdaniem

delegatów polskich, związki zawodowe w Niemczech winny się połączyć i stworzyć taką organizację, w której nie będzie miejsca na uprawianie szowinizmu narodowego.

Po dyskusji i przemówieniu Sekretarza Generalnego Federacji Louis Saillant, zarządzone głosowanie, w wyniku którego niemieckie organizacje zawodowe zostały przyjęte do Światowej Federacji Związków Zawodowych.

Projekt nowej ordynacji wyborczej na Węgrzech

BUDAPESZT (PAP). — Jak informuje radio Budapeszt, na konferencji przedstawicieli węgierskiego ministerstwa spraw wewnętrznych i sprawiedliwości ustalono zarysy nowej ordynacji wyborczej. Prawo głosowania posiadać mają wszyscy obywatele w wieku od 22

lat wzwyż, którzy zamieszkiwali w ciągu ostatnich 2 lat na Węgrzech. Osoby, które były internowane ze względów politycznych w okresie po wyzwoleniu, lub też osoby, które zajmowały kierownicze stanowiska w organizacjach faszystowskich, będą pozbawione

prawa głosu. Zwykli członkowie partii faszystowskiej będą mieli prawo głosu, ale tylko o tyle, o ile potrafią dowiedzieć, że po wyzwoleniu zachowywali się demokratycznie. Urzędnicy państwowi, usunięci ze stanowisk ze względów politycznych, nie będą mogli uczestniczyć w głosowaniu.

Wyjaśnienie amb. Langego na Radzie Bezpieczeństwa ONZ

Wczoraj donosiliśmy o propozycjach, złożonych przez ambasadora Langego na Radzie Bezpieczeństwa w sprawie rozwiązania problemu rozbrojenia powszechnego.

W uzupełnieniu wczorajszych doniesień podajemy, że posiedzenie, na którym wystąpił ambasador Lange, było dalszym ciągiem poprzednich posiedzeń, na których komisja dysku-

towała plany amerykański i radziecki.

Przedstawiając propozycje, ambasador Lange stwierdził, że sprecyzowanie planu pracy nad rozbrojeniem, jest nieuniknione w obecnym stadium prac tak ze względu na ich powodzenie, jak i ze względu na opinię publiczną całego świata, która zaniepo-

kojona jest przewlekaniem prac i decyzji w sprawie rozbrojenia.

Oświadczył on dalej, że niezależnie od poglądu na sposób rozwiązania zagadnienia rozbrojenia atomowego nie sposób oddzielać tych spraw od siebie do tego stopnia aby nie wspominać w ogóle w planie prac o rozbrojeniu atomowym, albowiem koordynacja prac nad obu tymi zagadnieniami jest pierwszym warunkiem ich powodzenia. Wreszcie delegat polski wypowiedział się za usunięciem z porządku rozważań kwestii możliwości czy niemożliwości opracowania konwencji rozbrojeniowej. On sam wierzy w powodzenie prac.

Ta uwaga ambasadora Langego spowodowana była jednym z ustępów planu amerykańskiego, który mówi o przygotowaniu projektu konwencji międzynarodowej, jeśli to jest możliwe.

Sprawa ratyfikacji traktatów pokojowych z byłymi satelitami Niemiec

LONDYN (PAP). — Agencja Reutersa donosi, że rząd brytyjski po ratyfikacji traktatu pokojowego dla Włoch przez francuskie Zgromadzenie Narodowe podjął kroki dyplomatyczne w celu doprowadzenia do jednoczesnej ratyfikacji

traktatów pokojowych z byłymi satelitami osi przez wszystkie państwa należące do Wielkiej Czwórki. Wielka Brytania poczyniła już niezbędne kroki ustawodawcze do ratyfikacji, a Stany Zjednoczone już ratyfikowały traktaty pokojowe.

Podstawy współpracy słowiańskiej

Słowiańszczyzna demokratyczna

Do Polski przybywają obecnie czołowi przedstawiciele ruchu słowiańskiego. Jednocześnie ze wszystkich państw słowiańskich ruchowi temu poświęca się wiele uwagi. Warto się więc zastanowić nad tym, jakie właściwości cechują dzisiejszą Słowiańszczyznę i co różni współczesny ruch słowiański od znanego nam sprzed wojny.

Przede wszystkim, jak zostało niejednokrotnie stwierdzone przez kierowników Komitetu Wszechsłowiańskiego, jego współczesne formy różnią się od dawnych przez oparcie się na zasadzie demokracji ludowej, a także na wspólnym, zdecydowanym stanowisku wobec wszelkich prób nie-mieckiej agresji, niezależnie od form, jakie te próby przybierają. Byłoby błędem sądzić, że ruch słowiański oznacza jakieś „polityczne zblokowanie”, podobne do osławionych koncepcji „bloku zachodniego”. Przez ścisły kontakt kulturalny, przez wspólne omawianie wspólnych potrzeb i zagadnień narodów słowiańskich, które w ciągu wojny ostatniej wywalczyły dla siebie ustrój demokratyczny — ludowy pragną jedynie wzmacnić także wspólny front w obronie światowego pokoju.

W czasie ostatniej wojny agresja niemiecka była skierowana przede wszystkim przeciw narodom słowiańskim. One to ucierpiły najbardziej w ciągu wojny, na nie został przez hitlerowców wydany wyrok ostatniej zagłady. I tym właśnie narodom przepadła w udziale twarda i nieustępliwa walka z faszystowskim najeźdźcą, walka, toczona w warunkach okupacyjnych poehlaniąca liczne ofiary, ale prowadzona konsekwentnie aż do zwycięskiego końca. Olbrzymi wysiłek narodów słowiańskich znalazł swój wyraz przede wszystkim w bohater- skich dziełach Armii Czerwonej, w walkach partyzantów Ukrainy i Białorusi, naszych „leśnych chłopów” spod znaku Armii Ludowej czy Batalionów Chłopskich jugosłowiańskich partyzantów, Szumadzi, Czarnogórze i Suszaku lub powstańców Narodowo- frontowych z Bułgarii, żeby zrozumieć ogrom poniesionych ofiar i wielkość wysiłku w walce z niemieckim faszysmem.

W ogniu ostatniej wojny siły narodów słowiańskich były skierowane na walkę z faszysmem, walkę w imię demokracji ludowej, w imię narodowego wyzwolenia. I właśnie ta idea stała się zasadniczym spójnikiem dzisiejszej Słowiańszczyzny, zwycięskiej w walce z najazdem i zaborem faszystowskim. W dalszym ciągu, po wojnie idea ta, nie przestaje być najważniejszym czynnikiem ruchu słowiańskiego. Walka bowiem z faszysmem nie jest skoń-

czona i demokratyczne narody słowiańskie toczą ją dalej.

Dzisiejsze granice słowiańskie

Nie są zbyt odległe czasy, kiedy granice pomiędzy słowiańskimi państwami były ogniskiem ciągłego niepokoju i ustawicznej wrogości. Rządy stojące na czele państw słowiańskich reprezentowały wąskie interesy klas posiadających i były przeważnie igraszką obcych czynników. Przysłowiowy „kocioł bałkański” był utrzymywany stale w stanie sztucznego wrzenia. Spory terytorialne pomiędzy Bułgarią a Jugosławią, sztucznie wzniecane i

podtrzymywane niechęć narodowościowa między Czechami a Słowakami lub Serbami a Chorwatami, wyzyskana w czasie wojny przez hitlerowców przez stworzenie pawellezowskiej Chorwacji — oto zasadnicze cechy nie dawno jeszcze panujących stosunków pomiędzy większością narodów słowiańskich.

Wspólna walka z faszystowskim wrogiem, a po tym odbudowa własnej państwowości na zasadach demokracji i sprawiedliwości społecznej zmieniły te stosunki całkowicie. Dziś granice pomiędzy państwami słowiańskimi są granicami przyjaźni, łączącej narody, a nie granicami dzielącej je nienawiści. Praca Komitetu Wszech-

słowiańskiego idzie po linii utrwalenia tej przyjaźni i jej pogłębienia.

Kulturalna i gospodarcza współpraca narodów słowiańskich nie zagraża nikomu. Jest natomiast nastawiona na utrzymanie i umocnienie pokoju. Kolejne plenum Komitetu w Polsce staje się więc jednym z etapów pracy nad pogłębieniem i zacieśnieniem tych więzów, jakie łączą narody słowiańskie nie w imię różnic, dzielących się od nich, mitujących pokój narodów, ale w ścisłym porozumieniu ze wszystkimi demokracjami świata, którym przyświeca ten sam cel, jaki wytknęła sobie w swej drodze ku przyszłości Słowiańszczyzna dzisiejsza.

Polskie wyroby zdobywają rynki zagraniczne

Zagranica ubiega się o polskie wodomierze

ŁÓDŹ (PAP). Polska produkcja wodomierzy i gazomierzy skupia się w czterech fabrykach, które znajdują się we Wrocławiu, Tczewie oraz w Toruniu (dwie). Zakłady te nie tylko zaspakajają całkowicie potrzeby kraju, lecz mogą produkować także znaczne nadwyżki dla celów eksportowych.

Na produkcję eksportową nastawiona jest głównie największa polska wytwórnia wodomierzy — Państwowa Fabryka Wodomierzy dawn. „Mei-necke” we Wrocławiu. O wodomierze produkowane w tej fabryce ubiega się szereg krajów, z Danią, Szwecją, Bułgarią i Egiptem na czele.

Z Danią, która pierwsza podjęła starania o nabycie naszych wodomierzy, została już zawarta umowa dotycząca zakupu 2.600 wodomierzy. Pierwsza seria wodomierzy tych w ilości 400 sztuk została już Danii dostarczona. Pozostałe wodomierze dla Danii jak również 1.100 wodomierzy zamówionych przez Egipt i specjalne typy wodomierzy dla Szwecji będą dostarczone nabywcom w ciągu lata br.

Podróż naokoło świata

NOWY JORK (RAP). Pan-amerykańskie Tow. Lotnicze oddało dla ruchu pasażerskiego regularne linie lotnicze naokoło świata. Podróż odbywać się będzie na nowym typie aparatów Lockheed. Sam lot trwać będzie 93 godziny, podczas gdy cała podróż łącznie z postojami na lotniskach trwać będzie 336 godzin. Trasa lotu wynosi 33.000 klm. Pierwszą podróż odbędą właściciele dzienników i dziennikarze. Po drodze taka kosztuje 1.700 dolarów.

W jaki sposób ocaleli brytyjscy mężowie stanu którym terroryści żydowscy wysłali listy z materiałem wybuchowym

LONDYN (Telepress). Opinia angielska wciąż zajmuje się sprawą listów wybuchowych, które terroryści żydowscy przesyłali pod adresem wielu znanych osobistości brytyjskie go świata politycznego. Listy takie wysłane były do sir Stafford Crippsa, ministra żywienia Stracheya, ministra bez teki, Greenwooda, generała Parkera, który dowodził armią brytyjską w Palestynie, generała Spearsa b. posła w Syrii i Libanie, oraz sir Harolda Mc-

Michaela, b. Wysokiego Komisarza w Palestynie, jak też do innych osobistości, które pośrednio lub bezpośrednio miały styczność ze sprawami Środkowego Wschodu.

Listy posiadały nagłówek „poufne i osobiste” i zawierały środek wybuchowy, oraz de tonator dostatecznie silny, aby zabić, lub ciężko ranić osobę, która list otworzy.

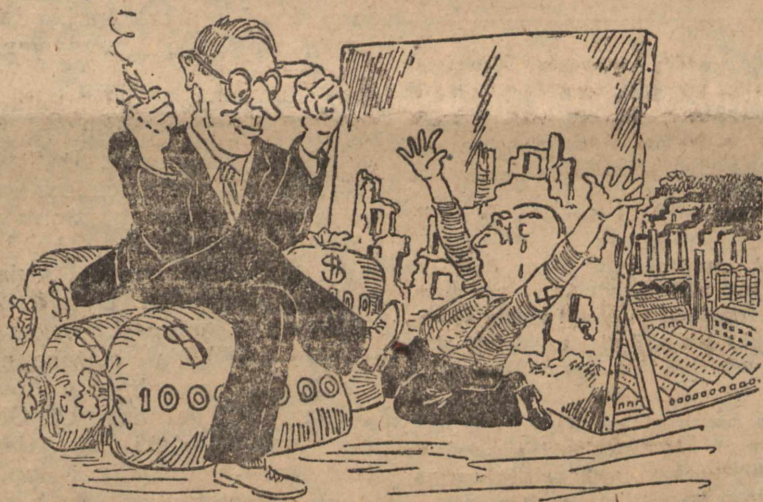
Przytomność umysłu sekretarki sir Stafford Crippsa zapobiegła wypadkowi. — List

wzbudził w niej nieufność wobec czego zanurzyła go w płynie, który się znacznie rozgrzał. Na skutek tego sekretarka natychmiast zaalarmowała Scotland Yard.

Generał Spears uratował się dzięki temu, że starał się zdjąć z koperty znaczek włoski, aby go oddać swemu przyjacielowi filateliste. Przy zdejmowaniu znaczka poczuł pod palcami jakiś przedmiot metalowy, który go zaniepokoił. Uważał prze to za stosowne przekazać list ten Scotland Yardowi.

Jeden z listów został skierowany do gazety „Yorkshire Post”, dla Antony Edena. List opatrzony był notatką „osobisty”. Eden był nieobecny, gdyż wyjechał do Eton, aby uczestniczyć w uroczystościach sławnego Kolegium. Tam otrzymał ostrzeżenie telegraficzne „Yorkshire Post”, aby nie otwierał listu przesłanego omyłkowo przez dziennik w ślad za nim. Redaktor bowiem „Yorkshire Post” dowiedział się w międzyczasie o listach nadeszłych do Londynu pod adresem innych polityków.

List ten dostał się również w ręce Scotland Yardu, który zbadał jego zawartość.

Truman: Czy mu dać, czy nie dać? — Chyba dać...

Pojęcie mieszczanina lubelskiego i ilość mieszkańców Lublina w epoce świetności miasta

Przede wszystkim należałoby wprowadzić kilka rozgraniczeń pod względem prawnym - organizacyjnym, jeżeli chodzi o pojęcie miasta w rozumieniu dzisiejszym a ówczesnym.

Lublin — miasto w owym czasie — to zupełnie co innego niż Lublin czasów obecnych.

Prawo miejskie posiada właściwie tylko ludność starego miasta, otoczonego murami być może także część Krakowskiego Przedmieścia, odpowiadającego na ogół dzisiejszemu Krakowskiemu Przedmieściu i okolicom. Już natomiast Czwartek stanowi odrębną jednostkę miejsko - administracyjną, Podzamcze tworzy jurdykę starościana, wiele dzisiejszych przedmieść tworzyły jurdyki szlacheckie. Pełnych praw miejskich nie posiadała również ludność Kalinowszczyzny, ulicy Beatae Mariae Virginis — Najświętszej Marii Panny, która to dzielnica odpowiadała obecnej ulicy Narutowicza z przyległościami Podobnie pełnych praw

Dr Roman Szeuwczyk Ludność Lublina według „nauki” niemieckiej a rzeczywistość

Ille ludności liczył Lublin

Przed omówieniem składu etnicznego miasta jest nieodzowne powiedzieć o liczbie mieszkańców Lublina w epoce największego rozkwitu miasta. Liczba ta została ustalona na podstawie metryk urodzin i ślubów, prowadzonych w Polsce na mocy uchwały Soboru Trydenckiego z roku 1563 i „Rituale Romanum” papieża Pawła V z roku 1614. W Lublinie księgi te były prowadzone od roku 1583.

Obliczenie roczne liczby urodzin przy wykorzystaniu współczynników płodności małżeństw pozwala na określenie liczby mieszkańców miasta. Nie będziemy wdawali się w szczegółowe wywody statystyczne - demograficzne, miałyby się to bowiem z założeniami artykułu. Poprzestaniemy na podaniu, że liczba mieszkańców Lublina w roku 1614 tzn., wtedy, gdy mia-

sto to osiągnęło największą liczbę mieszkańców wynosiła 11.300 głów. Liczba ta jest podana raczej z pewnym niedomiarem, w każdym razie jednak należy odrzucić fantastyczne twierdzenia, pokutujące dotąd w encyklopediach i starszych monografiach o Lublinie, jakoby Lublin liczył w XVI czy XVII wieku około 50.000 mieszkańców. Liczba 11.300 głów nie obejmuje ludności żydowskiej, jednakże określenie liczby Żydów, którzy zresztą żadnej roli poza handlem w życiu społecznym miasta nie odegrali, jest z naukowego punktu widzenia nie możliwe. Brak na to materiałów, które mogłyby posłużyć za podstawę do odpowiednich badań.

Ta niewielka w naszym współczesnym rozumieniu liczba mieszkańców, ale wcale znaczna jak na owe czasy, spada gwałtownie do 6.025 w roku 1649. Na przykładzie tym widzimy

jak na dłoni, jak tragicznie wpływają wojny na zaludnienie miast, a co za tym idzie na ich dobrobyt.

Patrycjat i pospólstwo lubelskie

Spółczesność lubelskie tamtych czasów było na ogół nie tylko jednolite pod względem wyznaniowym, ale nawet bardzo ekskluzywne w sensie prawnowyznaniowym. Prawo miejskie „ius civile” mógł uzyskać tylko katolik. Różnowiercy składali przysięgę, że zmienią wyznanie przy czym wyznaczano im termin. Należałoby uzupełnić to uwagę, że w praktyce nie było to jednak bardzo surowo przestrzegane.

Mieszkańcy Lublina — to patrycjat i tzw. „pospólstwo”. Patrycjat tworzyły bogate rodziny mieszczanckie jak Konopniowie, Lemkowie, Lichańscy, Beglowscy, Fałęcy, Kupowiczowie, Lauermanowie, Pernusowie, Cyranowscy i inni. Rodziny patrycjuszowskie były ze sobą spokrewnione, wskutek czego monopolizowały urzędy miejskie i upośledzały gospodarczo ogół mieszczan tzw. „pospólstwo”. (c. d. n.)

POGOTOWIE RATUNKOWE: tel. 22-73
STRAŻ POŻARNA: tel. 11-11
KOMENDA MIASTA M. O.: tel. 23-83

DYŻURY APTEK:

Dziś w poniedziałek, dyżurują następujące apteki: Rynek 2, 1-go Maja 29, Szopena 15, Lubartowska 16.

Festiwal szkolny

Poniedziałek — 16. VI.

Godz. 16. — „Od Beskidów do Baltyku” w wykonaniu Teatru Kukielek Wydziału Wychowawczo — Społecznego LSS i dzieci szkoły Powszechnej Nr. 24 w sali Szkoły Nr. 4 przy ul. Lubartowskiej 68.

FOTOGRAFICZNE aparaty, klisze, filmy, papiery. Kupno-sprzedaż-zamiana „Wir”, Lublin, Kapucyńska 2.

Państwowa fabryka przetworów chemicznych „BENGAL”

Lublin, ul. Lubartowska 50b tel. 26-74 poleca znanej dobroci MUCHOŁAPKI, i PASTĘ DO OBUWIA PODŁÓG oraz ŚWIECE

Jedziemy na Święto Morza do Szczecina

W ramach Święta Morza w dniach od 22 do 29 czerwca br. organizowane są wycieczki nad polskie morze. W związku z tym Wojewódzki Komitet Wykonawczy Święta Morza w Szczecinie, Al. Wojska Polskiego, prosi o wcześniejsze zgłaszanie wycieczek celem zarezerwowania im odpowiedniej

ilości pomieszczeń i wyżywienia. Koszt całodziennego utrzymania wynosić będzie około 200 złotych.

Odpis zgłoszenia należy przesłać do Kuratorium Okręgu Szkolnego Szczecińskiego (Wydział IV — Szczecin, Al. Piastów 17), które rejestruje wycieczki i obejmie nad nimi ogólną opiekę.

Wycieczki do Krakowa

Kuratorium Okr. Szk. Krakowskiego komunikuje, że w miesiącu czerwcu przyjeżdża do Krakowa bardzo dużo wycieczek z różnych stron Polski. W schronisku zorganizowanym przez Kuratorium znajduje pomieszczenie około 600 osób dziennie. Oprócz tego Związek Turystyczny dysponuje 500 miejscami. Ponieważ zarówno w schronisku jak i w Związku Turystycznym

wszystkie miejsca są już zajęte do końca czerwca br., Kuratorium prosi o wstrzymanie projektowanych wycieczek do Krakowa, o ile nie zostały już wcześniej zgłoszone.

Za ulokowanie wycieczek przybywających bez uprzedniego zgłoszenia Kuratorium nie bierze żadnej odpowiedzialności.

G. S.

Ogłoszenie przetargu

Wydział Odbudowy Urzędu Wojewódzkiego Lubelskiego ogłasza niniejszym przetarg nieograniczony na wykonanie robót:

- 1) remont Państw. Liceum i Gimn. im. Wł. Jagiełły w Krasnymstawie.
2) krycie dachu w bud. państw. zajętym przez Urząd starostwa w Krasnymstawie.
3) wykończenie budynku szkoły 4-ro klasowej w Osinach, gm. Gadów, pow. Puławy.
4) wykończenie budowy 2-ch 7-mio klasowych szkół w osadzie Wąwolnicach, gm. Wąwolnica, pow. Puławy.
5) wykończenie szkoły powszechnej we wsi Witaszynie, gm. Celęjów, pow. Puławy.

Termin całkowitego wykończenia robót dnia 15. IX. 47 r. Podkłady przetargowe można otrzymać w Wydziale Odbudowy Urzędu Wojewódzkiego Lubelskiego przy ul. Spokojnej Nr. 4 pokój Nr. 81. Oferty należy składać w zalakowanych kopertach w pokoju Nr. 76. Otwarcie kopert nastąpi dnia 22. VI. 47 r. o godz. 12-ej.

Do oferty należy dołączyć kwit wadialny w sumie 1% od sumy kosztorysowej. Oferenci mogą składać oferty na dowolną z wyżej wym. robót.

Wydział Odbudowy zastrzega sobie prawo:

- a) unieważnienia przetargu bez podania przyczyny i bez zobowiązania ponoszenia jakichkolwiek odszkodowań;
b) częściowego skorzystania z oferty.
c) prawo wyboru oferenta bez względu na wynik przetargu.

NACZELNIK WYDZIAŁU ODBUDOWY (Arch. Fąfrowicz).

196

Pijąc doskonałą owocową lemoniadę „SMAKOSZ”

robioną na białym cukrze pomożecie odbudować Warszawę 50% wpływów przeznacza wytwórnia na ten cel. F-ka Lublin, 1-go Maja 26 tel. 14-77. 787

Rada Nadzorcza Spółdzielni Rzeźników i Wędliniarzy z odpowiedzialnością udziałami w Lublinie powiadamia, że od dnia 9 czerwca 1947 r. dotychczasowy jej Zarząd w osobach Ob. Ob.: Waclawa Stasiaka, Pawła Leczka i Tadeusza Sekowskiego przestał urzędować i przekazał wszelkie czynności swoje oraz majątek Spółdzielni Radzie Nadzorczej, której pełnomocnik Lubelska Spółdzielnia Spożywców w Lublinie w osobie Ob. Adama Adamskiego urzęduje w biurze swoim w Lublinie przy ul. Szopena 22 m. 11 codziennie od godz. 8 do godz. 15 prócz niedziel i świąt. Tam też należy zwracać się we wszystkich sprawach Spółdzielni. Wszyscy wierzyciele Spółdzielni Rzeźników i Wędliniarzy winni zgłaszać swoje pretensje pod adresem i w czasie podanym wyżej do dnia 1 lipca dla otrzymania potwierdzenia od Rady Nadzorczej. Po dniu 1 lipca 1947 r. zgłoszenia od wierzycieli przyjmowane nie będą, a to ze względu na konieczność rychłego zamknięcia ksiąg rachunkowych Spółdzielni i sporządzenie sprawozdań. W interesie wierzycieli leży zgłaszanie swoich pretensji przed 1 lipca rb.

RADA NADZORCZA SPÓŁDZIELNI RZEŹNIKÓW I WĘDLINIARZY.

Lublin, dnia 11 czerwca 1947 r.

191

Lubelsko - Chełmska SPÓŁKA SAMOCHODOWA

Sp. z o. o.

Lublin, ul. Przemysłowa 10

Przewozi szybko i sprawnie wszelkiego rodzaju towary

Przyjmuje zamówienia od godz. 8 do 17 — tel. 40-15 Po godz. 17 tel. 17-77 i 26-73 571

PORADY LEKARSKIE

WENERYCZNE, skórne, płciowe, dr. Feldman, Lubartowska 19 m. 6 front, II piętro. 818

DR PINUS, choroby skórno weneryczne ul. Lubartowska 18, tel. 43-50 150

RÓŻNE

PODANIA, odwołania, apelacje załatwia Biuro Podat. Krak. Przedm. 34 200

PRZEPOWIADAM przyszłość: karty, ręka, fotografia, Graniczna 6/5 z bramy na prawo. 179

ZAMIENIĘ mieszkanie dwu pokojowe komfortowe w Chorzowie na takie same w Lublinie. Wiadomość w Administracji „Sztandar Ludu”. 209

Z GUBY

UNIEWAŻNIAM zagubioną w dniu 12 czerwca 1947 r. pieczęć Powiatowej Rady Związków Zawodowych w Lubartowie. 176

OLESIEJUK Stanisław ur. 1924 r. zam. gm. Staw unieważnia książkę wojskową wydaną przez 4 pułk ciężkich czołgów, zaświadczenie na medale oraz metrykę urodzenia. 206

ZENIUK Janina ur. 1911 r. zam. w Chełmie unieważnia kennkartę. 207

ZGUBIONO koncesję na wodkę „Spółdzielnia Jedności Chłopskiej” Zembowice gm. Dębowica. 208

UNIEWAŻNIAM zagubioną legitymację służbową na nazwisko Galówna Wanda wydaną przez Dyрекcję Okręgu Poczty i Telegrafów Lublin. 198

UNIEWAŻNIAM skradziony dowód kolejowy Nr 227317 wydany przez Dyрекcję Kolejową na nazwisko Jaworska Stanisława. 203

CENNIK OGŁOSZEŃ

obowiązujący

w dzienniku „Sztandar Ludu” z dnieniem 15. VI. br.

Ogłoszenia drobne od 10—20 zł za słowo

Ogłoszenia ramkowe za tekstem 1 mm x 1 szp. od 30—40 zł

Ogłoszenia ramkowe w tekście 1 mm x 1 szp. od 40—60 zł

Nekrologi 1 mm x 1 szp. od 25—60 zł

W niedzielę i święta 30% drożej.

CENTRALA MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH

Sp. z o. o. Oddz. w Lublinie — ul. Kościuszki 3, tel. 40-9, 21-99, 28-92

Dostawa wszelkich materiałów budowlanych dla Odbudowy Kraju. — Wagonowo — wprost od wytwórców. — Drobnicowo — ze składów własnych i uznanych we wszystkich powiatach. — Podaje cennik na materiały budowlane stosowany w czerwcu 1947 r. — Na żądanie dostawa artykułów własnymi środkami transportowymi.

Table with columns: Lp., Nazwa towaru, Jednostka miary, and Cenna (sztywna/wolnorynkowa loco wagon stacja loco magazyn Lublin).

DZIAŁ HANDLOWY

